

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA GORIŠNICA

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** policijska postaja (v nadaljevanju: PP).
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju.¹
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** PP ima dva prostora za pridržanje.² V času obiska DPM na PP ni bilo nobene pridržane osebe.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen in opravljen dne 27. 7. 2016.**³
- ▶ **Skupina za obisk:** en predstavnik Varuha človekovih pravic RS (svetovalec Varuha) ter ena predstavnica pogodbene nevladne organizacije (Mirovni inštitut).
- ▶ **Vsebina obiska:** sprejel nas je komandir, s katerim smo opravili pregled prostorov, vendar sta se zaradi vnaprej načrtovanih obveznosti komandirja, obisku pridružila pomočnika komandirja, s katerima smo opravili tudi pregled naključno izbranih primerov pridržanj in zaključni pogovor.

¹ V letu 2016 (v času od 1. 1. 2016 pa do dneva obiska) so policisti te PP odredili 11 pridržanj.

² Prostor označen s številko »1« je namenjen za daljša pridržanja (do 48 ur), medtem ko je prostor označen s številko »2«, namenjen za krajša pridržanja (do 12 ur). Prostora za pridržanje sta opremljena z vso potrebno opremo (leseno posteljo, žimnico, ustreznim WC-jem in dostop do tekoče vode). Prav tako imata prostora za pridržanje dobro dnevno svetlobo in sta video nadzorovana, kar je ustrezno označeno (z nalepko). Prostora sta opremljena tudi z govorno napravo, ki je vezana k dežurnemu policistu, kar je tudi ustrezno označeno (nalepka).

³ Prejšnji obisk te PP je bil opravljen 22. 2. 2012.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano na Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ) 3. 8. 2016, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30. dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; odgovor smo s strani organa prejeli 7. 9. 2016, torej 35. dan⁴ po odpremi.

⁴ MNZ je 26. 8. 2016 sporočilo, da bodo zaradi objektivnih razlogov, nekoliko zamudili s pripravo odzivnega poročila.

DPM: izrazili smo pričakovanje, da bo prenova prostora za daljše pridržanje v čim krajšem času zaključena in bo prostor za pridržanje spet lahko služil svojemu namenu.⁵

DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti, da se sprehajališče opremi z ustreznim pepelnikom.⁶

DPM: predlagamo, da se v izogib morebitnim pritožbam, da govorna naprava policistom omogoča poslušanje zaupnega pogovora med osebo in odvetnikom, proučijo možnosti izklopa govorne naprave.⁷

DPM: predlagamo, da se osebo, ki je odgovorna za sprejem hladnih obrokov v enoti opozori na več natančnosti pri sprejemu le-teh oziroma da je vsak hladni obrok datumsko točno opredeljen do kdaj je uporaben.⁸

MNZ: sporočamo, da ste bili o poteku del v prostoru za pridržanje številka 1 seznanjeni že ob vašem obisku. Prostor bo dan v uporabo po končanem popravilu vodnega kotlička.

MNZ: sporočamo, da bodo na PP po dogovoru s strokovno službo preučili možnosti za namestitev pepelnika, ki bo ustrezal varnostnim standardom in bo nameščen na sprehajališču.

MNZ: sporočamo, da bo PP do tehnične rešitve izklopa govorne naprave pridržani osebi in zagovorniku omogočila primeren prostor za zaupen pogovor, ki pa ga je možno vizualno nadzirati.

MNZ: sporočamo, da so bili obroki z nedoločenim datumom iz uporabe umaknjeni. V skladu z drugo alinejo prvega odstavka 24. člena Pravilnika o splošnem označevanju predpakiranih živil (Ur. list RS, št. 36/2014) je dovoljeno, da je živilo označeno z datumom brez dneva, vendar pa mora biti v takem primeru živilo označeno tudi z navedbo: »uporabno najmanj do konca...«. V konkretnem primeru so bili obroki verjetno uporabni do konca oktobra 2016. Navedenega nismo uspeli preveriti, ker so bili obroki vrnjeni takoj po vašem obisku, s poročilom pa smo bili seznanjeni naknadno. Z navedeno ugotovitvijo bomo seznanili vse policijske

⁵ Ob obisku je bilo ugotovljeno, da je prostor za pridržanje, označen s številko »1« v prenovi, saj se le-ta od 2. 8. 2014 ne uporablja zaradi težav z vodnim kotličkom.

⁶ PP (še vedno) razpolaga s sprehajališčem, velikosti približno 3 x 4 metre, ki je približno 2/3 tudi pokrit. Tudi ta prostor je video nadzorovan in ima govorno napravo, kar je ustrezno označeno (z nalepko).

⁷ PP ima sobo za pogovor z odvetnikom, ki je bila v času obiska opremljena z mizo, dvema stoloma in telefonom. Na steni je bil nameščen plakat MNZ o pravicah osebe, ki ji je odvzeta prostost. V času obiska je bil v prostoru na vidnem mestu nameščen tudi seznam odvetnikov (posodobljen 28. 06. 2016) in brošura MNZ o pravicah pridržane osebe v več jezikih. Prostor za razgovor z odvetnikom sicer ni video nadzorovan, vendar je vidni nadzor mogoč preko kukala na vratih, je pa v prostoru nameščena govorna naprava.

⁸ V prostoru za sprejem oseb je več lesenih omar, v katerih se hrani rezervna posteljnina, vzglavniki, copati za enkratno uporabo in hladni obroki (tipa A1 in A2). Pri obrokih (tej je bilo sedem paketov) tipa A2 je bil odtisnjen rok uporabe 23. 02. 2017. Glede tipa obroka A1 pa je bilo ugotovljeno, da je na njem odtisnjen rok uporabe 00. 10. 2016, Pri tako odtisnjenem roku uporabe od sogovornikov nismo prejeli jasnega odgovora, do kdaj točno so torej takšni hladni obroki uporabni - ali je to do 1. 10. 2016 ali do 31. 10. 2016.

enote, da v bodoče dobavitelju ne bodo vračali obrokov, ki so še uporabni.

DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti, da se pred vhom na PP namesti nabiralnik, ki bo omogočal anonimno oddajanje pripomb in pohval.⁹

MNZ: sporočamo, da bodo nabiralnik, ki bo omogočal anonimno oddajanje pripomb in pohval namestili pred vhom na PP.

DPM: predlagamo, da se policiste opozori na več natančnosti oziroma doslednosti pri izpolnjevanju obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj, in sicer predvsem na pravilno vnašanje popravkov. Hkrati tudi predlagamo, da se izpostavljeni primer navajanja ur začetka postopka s pridržano osebo in odreditve pridržanja preveri in da sporočite svoje ugotovitve in morebitne ukrepe.¹⁰

MNZ: sporočamo, da so policista opozorili, da je treba v potrdilo o zasegu vpisati tudi uro vrnitve predmetov in da popravki s korektorjem niso dovoljeni, da mora biti naveden avtor popravka in popravek viden. V omenjenem primeru je bila pravilna ura začetka postopka 12.00, kot jo je navedel policist in ne ura 12.11 kot jo je napačno zapisal policist OKC PU Maribor v dnevnik dogodkov. Slednji je bil opozorjen na storjeno napako. Preizkus alkoholiziranosti je bil opravljen ob 12.46 uri, pridržanje pa je bilo odrejeno ob 13.00 uri (med drugim je na odreditev pridržanja vplivala okoliščina, da si preiskovanec v tem času ni uspel zagotovil prevoza na naslov, na katerem dejansko biva).

DPM: ker smo že ob obisku predlagali, da se v evidenci FIO popravi vnesena ura začetka postopka s pridržano osebo, smo izrazili pričakovanje, da je to bilo tudi že opravljeno. Hkrati smo tudi predlagali, da se policiste opozori na več natančnosti oziroma doslednosti pri izpolnjevanju obrazcev, potrebnih za izvedbo pridržanj,

MNZ: sporočamo, da je pravilen čas začetka postopka ob 12.36 uri in ne ob 12.40 uri kot je v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost, vnesel drug policist. Policist je bil na napako opozorjen, prav tako je bil popravljen podatek v evidenci.

⁹ V času obiska na PP nismo opazili nabiralnika, ki bi omogočal anonimno oddajanje morebitnih pripomb in pohval.

¹⁰ Pri pregledu pridržanja (12. 4. 2016 začetek postopka ob 12.00 uri in pridržanje odrejeno med 13.00 do 23.00 ure, na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) je bilo ugotovljeno, da v obrazcu »Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi« ni navedena ura vrnitve predmetov.

Nadalje je bilo v istem primeru pri pregledu obrazca »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« ugotovljeno, da so bili na prvi strani opravljeni popravki navedenih ur opravljanja varnostnih pregledov, in sicer s korektorjem »EDIGS«.

Prav tako je bilo ugotovljeno, da so bili popravki opravljeni tudi v delu obrazca »opravila med pridržanjem/zadržanjem«, pri katerih ni navedeno, kdo je le-te opravil.

Pri nadaljnjem pregledu dokumentacije primera je bilo ugotovljeno, da je v izpisu dogodkov OKC razvidno, da je patrolja na kraj dogodka (kršitve) prispela ob 12.11 uri, ko se tudi predvideva, da se je začel postopek in ne ob 12.00 uri, kot je to evidentirano v evidenci FIO. Nadalje je bilo s pregledom zapisnika o preizkusu alkoholiziranosti ugotovljeno, da je bil ta opravljen ob 12.46 uri (pri čemer ni označeno, da bi se s preizkusom čakalo 15 minut) in bi po mnenju DPM to morala biti tudi ura odreditve pridržanja (s preizkusom se je ob prej navedeni uri torej ugotovila kršitev vožnje pod vplivom alkohola) in ne ob 13.00 uri.

in sicer predvsem na pravilno vnašanje popravkov¹¹

DPM: predlagamo, da se policiste opozori na pravilen postopek vnašanja popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.¹²

DPM: predlagamo, da se preveri oziroma ugotovi natančna ura začetka postopka s pridržano osebo in se to tudi ustrezno uskladi z evidenco FIO.¹³

Prav tako smo predlagali, da se policiste in tudi starešine enote opozori na uporabo veljavnih obrazcev oziroma, da se stare obrazce izloči iz uporabe.

MNZ: sporočamo, da je bil policist opozorjen na pravilen postopek vnašanja popravkov v uradne dokumente.

MNZ: sporočamo, je bil policist opozorjen na pravilen postopek vnašanja popravkov v uradne dokumente. V konkretnem primeru je bil pravilen čas začetka postopka ob 11.38 uri, nepravilen čas 11.37 ura, pa je v dnevnik dogodkov zapisal policist Operativno komunikacijskega centra PU Maribor, na kar je bil opozorjen. Podatek v evidenci oseb, ki jim je odvzeta prostost je pravilen.

Policisti so bili opozorjeni tudi na natančnost in doslednost pri izpolnjevanju obrazcev in vnosu v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost. Neveljaven oziroma star obrazec »Odločbe o odvzemu prostosti in pridržanju« je bil nadomeščen z novim, veljavnim obrazcem.

¹¹ Pri pregledu pridržanja (5. do 6. 6. 2016 začetek postopka ob 12.40 uri, pridržanje odrejeno med 17.30 do 14.30 ure, na podlagi četrte alineje prvega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije) je bilo s pregledom obrazca »Sklep o pridržanju« ugotovljeno, da se je postopek s pridržano osebo začel ob 12.36 uri (ta ura je tudi sicer razvidna iz uradnega zaznamka o zadržanju) in ne ob 12.40 uri, kot je to vneseno v evidenco FIO. Nadalje je bilo s pregledom dokumentacije ugotovljeno, da je bil v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« v delu obrazca »Oseba je bila pridržana/zadržana do ___ ure dne ___.« s korektorjem »EDIGS« opravljen popravek ure.

¹² Pri pregledu pridržanja (5. do 6. 12. 2015 začetek postopka ob 19.35 uri, pridržanje odrejeno med 19.45 do 6.45 ure, na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da je bila v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« in v obrazcu »Potrdilo o zaseženih predmetih popravljena ura iz 7.45 v 6.45, in sicer v prvem obrazcu v rubriki »«Oseba je bila pridržana/zadržana do ___ ure dne ___.« ter v drugem obrazcu v rubriki »datum in ura vrnitve«. V nobenem od prej navedenih obrazcev pa ni evidentirano, kdo je popravek ur opravil.

¹³ Pri pregledu pridržanja (20. do 21. 11. 2015 začetek postopka ob 11.38 uri in pridržanje odrejeno med 11.40 do 17.40 ure, na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da so bili v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek in Potrdilo o zaseženih predmetih pridržani osebi« opravljeni popravki s korektorjem »EDIGS«. DPM je tudi v tem primeru predlagal, da se policiste opozori na pravilen postopek vnašanja popravkov v uradne dokumente, potrebne za izvedbo pridržanj.

Nadalje je bilo ugotovljeno, da iz nobenega obrazca v spisu tega primera ni razvidno, da bi se postopek s pridržano osebo začel ob 11.38 uri oziroma je iz dnevnika dogodkov Operativno komunikacijskega centra Policijske uprave Maribor razvidno, da so policisti poročali, da je bila oseba obvladana ob 11.37 uri. Prav tako je bilo ugotovljeno, da je bil v postopku pridržanja uporabljen star obrazec »Odločbe o odvzemu prostosti in pridržanju«, ki še ne vsebuje vseh pravic pridržane osebe in tudi ne rubrike »(policijski postopek se je začel dne ___ ob ___ uri).«.

